

A Pécsi Ítéltábla a Dr. Szabó Ügyvédi Iroda által képviselt **felperes neve** (címe) felperesnek - a dr. Sik János ügyvéd által képviselt **alperes neve** (címe) alperes ellen 477.825 forint és járulékai megfizetése iránt indított perében aTörvényszék 2014. április 16. napján kelt számú ítélete ellen az alperes által 5. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

Ítéletet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben, az alábbiak szerint változtatja meg:

Az alperest terhelő, felperesnek fizetendő marasztalás összegét 389.775 (háromszáznyolcvankilencezer-hétszázhetvenöt) forintra, és annak az elsőfokú ítéletben írt kamataira, valamint 20.000 (húszezer) forint ügyvédi munkadíjra leszállítja.

Mellőzi az alperesnek az állam javára 28.700 (huszonnyolcezer-hétszáz) forint eljárási illetékben való marasztalását.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 23.500 (huszonháromezer-ötszáz) forint elsőfokú eljárási illetékből álló perköltséget.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 2.800 (kétezer-nyolcszáz) forint másodfokú eljárásban felmerült perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint aMegyei Bíróság a 2012. július 11. napján közzétett számú végzésével elrendelte a felperes felszámolását. A felszámolási eljárás megindulása után az alperes, mint szállító által összesen 477.825 forint összegben 2013. július 11. és 23. napja között kibocsátott számlákat a felperes, mint vevő ügyvezetője a felszámoló tudta nélkül kiegyenlítette. A felperes felszámolója 2013. február 15-én kelt levelével felszólította az alperest a fenti összeg visszafizetésére, majd a követelésének érvényesítésére

fizetési meghagyás kibocsátását kérte. A fizetési meghagyás ellen az alperes által előterjesztett ellentmondás folytán az eljárás perré alakult.

A felperes keresetében kérte, hogy kötelezze a bíróság az alperest a Cstv.40.§ (2) bekezdése alapján 477.825 forint és annak 2013. február 27-től a kifizetés napjáig járó, a Ptk.301/A.§ szerinti késedelmi kamata megfizetésére.

Az alperes a kereset elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását kérte arra hivatkozva, hogy a perbeli követelések alapjául szolgáló jogügyeletek a rendes gazdálkodás körébe tartoznak, általuk a felperes vagyonában nem állt be értékcsökkenés, illetve azok teljesítése a hitelező előnyben részesítésének nem minősülhet.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek jogalap nélküli gazdagodás címén 477.825 forintot és annak 2013. február 27-től a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon irányadó jegybanki alapkamat 7%-kal növelt mértékű kamatát, valamint 30.000 forint ügyvédi munkadíjat. Kötelezte továbbá az alperest, hogy fizessen meg az államnak 28.700 forint elsőfokú eljárási illetéket.

Ítélete indokolásában az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes keresetéhez mellékelte számlákat, az ugyancsak a felperes keresetéhez mellékelte számú jogerős végzés közzétételét, azaz a felszámolás kezdő időpontját követően állították ki. Megállapította ezért, hogy a perbeli esetre a Cstv.40.§ (2) bekezdése nem alkalmazható, mivel mind a szolgáltatás nyújtása, mind pedig a kifizetés a felszámolási eljárás kezdő időpontját követően történt, ettől az időponttól kezdődően azonban a Cstv.34.§ (2) bekezdésének megfelelően a gazdálkodó szervezet vagyona felszámolási vagyonná válik és azzal kapcsolatosan jognyilatkozatot csak a felszámoló tehet. A felperes ügyvezetője által teljesített kifizetés ezért jogalap nélkülinek minősül, tehát a Ptk. jogalap nélküli gazdagodásra vonatkozó szabályai alapján köteles azt az alperes visszafizetni. Utalt arra is, hogy amennyiben az alperes eleget tesz a visszafizetési kötelezettségének, úgy hitelezői igénybejelentéssel élhet a megtörtént teljesítésének ellenértéke tekintetében.

Az ítélet ellen, annak megváltoztatása és a felperes keresetének elutasítása, valamint a felperes első- és másodfokú perköltségben való marasztalása iránt az alperes terjesztett elő fellebbezést. Arra hivatkozott, hogy az alperes az elsőfokú bíróságnak a felperesi keresettől eltérő jogcímen meghozott döntése vonatkozásában az alperes nem tudott védekezést előterjeszteni.

Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a keresetet kizárólag a jogalap kérdésében bírálta el, az összecszerűség részleteit nem vizsgálta. Előadta, hogy a felperes keresetlevelében felsorolt számlák közül a ZA12/16638. számú bruttó 76.540 forintról szóló számlát a felperes ténylegesen nem csatolta, az alperes a számla létezését is vitatja. A felperes keresetében felsorolt számlák között ugyan nem szerepelt, de a felperes csatolta keresetlevele mellékleteként a ZA12/17409 számú

-11.510 forintról kiállított számlát is, amely a felperes által visszaszolgáltatott áru ellenértékeként a felperes részére készpénzben visszafizetett összeget igazolja. Hivatkozott arra is, hogy a keresetleveléhez mellékelte 2012. július 11. napján kiállított ZA12/16675 számú számla alapján bonyolított jogügylet a felszámolást elrendelő végzés közzétételét, azaz 2012. július 11. napjának 09 óra 05 perc 54 másodpercét megelőző időpontban történt, így az e számlán szereplő 10.585 forint összeget is levonásba kell helyezni a felperes követeléséből, ezért az elsőfokú ítéletben megjelölt 477.825 forint tőkeösszeg téves, a valós tőkeösszeg 380.920 forint.

Hivatkozott arra is, hogy iratellenesen tartalmazza az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása, hogy az alperesnek tudomása volt arról, hogy a felperesi követelés alapját képező vásárlások a felszámolás kezdő időpontját követően történtek, ugyanis az alperes ilyen nyilatkozatot az elsőfokú eljárásban nem tett. Fellebbezéséhez mellékelte a Céglőnyben szerelő kimutatást a felszámolás kezdő időpontjának közzététele vonatkozásában. Arra hivatkozott, hogy a Céglőny elektronikus kiadásában 2012. július 11-én történt meg a felszámolást elrendelő végzés közzététele, míg a Céglőnyben változást csak 2012. augusztus 2. napján vezették át a fellebbezéshez mellékelte céglőnyrészlet tanúsága szerint. A felperes korábbi jogi képviselője a felszámolást elrendelő jogerős végzést 2012. július 20. napján vette át, így a Cstv.6.§ (3) bekezdése folytán alkalmazandó Pp.97.§-a, illetve 219.§ (1) bekezdés d) pontja alapján a felperes csak 2012. július 20-án került abba a helyzetbe, hogy hivatalos tudomása legyen a jogerős felszámolás elrendeléséről.

Az alperes a Ctv.22.§-ára hivatkozással előadta, hogy a közhitelességre vonatkozó törvényi rendelkezés alapján 2012. augusztus 2. napjáig közhiteles nyilvántartásban nem jelent meg adat a felperes felszámolására vonatkozóan, ezért a felperes által készpénzfizetés ellenében az alperesnél lebonyolított áruvásárlás 2012. július 11. és 23. napja között nem kifogásolható, ekkor az alperes még joggal bízhatott a közhiteles céglőny nyilvántartásban. Vitatta azt is, hogy a perbeli ügyletkötés tárgyát képező pénzeszközök és áruk beletartoznának a felszámolási vagyona.

Hivatkozott még arra is, hogy az elsőfokú bíróság nem vizsgálta azt a kérdést sem, hogy a perbeli esetben történt vásárlások a felszámoló jóváhagyásával vagy anélkül történtek-e. Előadta végül, hogy a 2012. július 11. és 23. napja között történt adásvételi jogügyletek megkötése során az alperes jóhiszeműen járt el, míg a felperes rosszhiszeműsége feltételezhető.

A felperes az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte

A fellebbezés részben megalapozott:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az elsőfokú eljárásban becsatolt okirati bizonyítékok alapján a következőkkel egészíti ki:

A felperes keresetleveléhez mellékelte az alperes által a felperes felé 2012. július 19. napján kiállított ZA12/17409 sorszámú -11.510 forintról szóló készpénzfizetési számlát a felperes által a ZA12/17287 számú számlával vásárolt kerékcsapágy visszavételéről és vételár felperes részére történő kifizetéséről. A keresetlevélhez mellékelte 2012. július 11. napján kelt ZA12/16675 számú számla nyomtatásának időpontja 2012. július 11. 11 óra 41 perc 48 másodperc volt.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az elsőfokú eljárásban csatolt okirati bizonyítékok alapján pontosítja annyiban, hogy a felperes által 2013. július 11. és 2013. július 23-a között az alperestől vásárolt áruknak az alperes felé kifizetett ellenértéke 389.775 forint volt.

Az így kiegészített és pontosított tényállás alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéleti döntésével részben értett egyet.

A jogalap körében az elsőfokú bíróság ítéletében foglalt indokolást a másodfokú bíróság az alábbiakkal egészíti ki:

A felszámolás kezdő időpontjához számos jogkövetkezmény kapcsolódik. Ezek közül az egyik legfontosabb, hogy ettől kezdődően a Cstv.34.§ (2) bekezdése értelmében a gazdálkodó szervezet vagyonával kapcsolatos jognyilatkozatot csak a felszámoló tehet.

A kezdő időpont szabályozása többször módosult. A perbeli jogviszony elbírálására irányadó a felperessel szembeni felszámolás iránti kérelem benyújtásakor (2011. december 20.) hatályos Cstv.27.§ (1) szerint a felszámolás kezdő időpontja a felszámolást elrendelő jogerős végzés közzétételének napja.

A felszámolás kezdő időpontját követően tehát a vagyonnal kapcsolatban csak a felszámoló tehet nyilatkozatot, a korábban képviselőre jogosult személy által megtett szerződési nyilatkozat tekintetében az álképviselő szabályait kell alkalmazni.

A Ptk. 221. § (1) bekezdése szerint, aki képviselői jogkörét jóhiszeműen túllépi, vagy anélkül, hogy képviselői joga volna, más nevében szerződést köt, és eljárását az, akinek nevében eljár, nem hagyja jóvá, köteles a vele szerződő félnek a szerződés megkötéséből eredő kárát megtéríteni. A bíróság azonban a szerződés megkötéséből eredő kár megtérítése alól mentesítheti, különösen, ha korábban képviselő volt, és képviselői jogának megszűnéséről a szerződéskötéskor hibáján kívül nem tudott.

A fentiek értelmében álképviselő esetén az álképviselő eljárása folytán a szerződő felek között a Ptk.205.§ (1) bekezdése szerinti egybehangzó akaratnyilatkozat hiányában nem jön létre szerződés, amennyiben azt utólag a képviselőre jogosult személy - adott esetben a felszámoló - jóvá nem hagyja.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az alperesi fellebbezésben foglaltakkal szemben a felszámoló felszólítóleveléből, illetőleg a felszámoló által előterjesztett fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelemből, majd az eljárás perré alakulását követően a felszámoló által előterjesztett keresetből egyértelműen megállapítható, hogy a felszámoló a felszámolás kezdő időpontja után az álképviselőként eljáró korábbi ügyvezető szerződéskötését nem hagyta jóvá, így a felek között a becsatolt számlák alapjául szolgáló adásvételi szerződések nem jöttek létre.

A kialakult bírói gyakorlat szerint nem létező szerződésből eredő elszámolásra a jogalap nélküli gazdagodás és a jogalap nélküli birtoklás szabályait kell megfelelően alkalmazni (1959. évi IV. törvény 112-113.§, 193.§, Ítéltábla Polgári Kollégiumának 1/2006.(XII.1.) számú kollégiumi véleménye).

A másodfokú bíróság álláspontja szerint - egyetértve a hivatkozott kollégiumi véleményben kifejtettekkel - a jogalap nélkül teljesített szolgáltatásokat külön-külön, nem pedig egymásra tekintettel kell értékelni. Dolog szolgáltatása esetében, annak tulajdonosa, aki az ilyen perben értelemszerűen a felszámolás alatt álló gazdálkodó szervezet, rei vindicatio-val, illetve a tulajdonosi alapon őt megillető birtoklási jog alapján a Ptk.193.§-ára hivatkozással jogosult a jogalap nélkül birtokolt dolgot, azaz a szerződés hiányában jogalap nélkül kifizetett vételárat visszakövetelni, míg a másik oldalról a követelés a jogalap nélküli gazdagodáson alapul abban az esetben, amennyiben a vételár visszafizetése az alperes részéről megtörténik. A jogalap nélküli birtoklásra, illetve a jogalap nélküli gazdagodásra hivatkozó visszakövetelési igény ugyanis ugyanazt az elvet fogalmazza meg, a tulajdonos jogosult visszakövetelni mástól azt, ami jogcím nélkül került hozzá.

A Ctv.22. § (1) bekezdése szerint a cégnyilvántartás hitelesen tanúsítja a benne feltüntetett adatok, továbbá a bejegyzett jogok és tények fennállását, illetve azok változásait. Ellenkező bizonyításig vélelmezni kell annak jóhiszeműségét, aki a cégnyilvántartásban szereplő, illetve a Céglönlönyben közzétett adatban bízva, ellenérték fejében szerez jogot.

A Ctv.22.§-ában megfogalmazott közhitelességgel kapcsolatos rendelkezéssel szemben - ugyancsak egyetértve aÍtéltábla Polgári Kollégiumának 1/2006.(XII.1.) kollégiumi véleménye I. pontjában foglaltakkal - a Cstv.34.§ (2) bekezdésének kogens előírása, valamint az a körülmény, hogy a cég normális működéséhez képest a felszámolás egy speciális - az összes hitelező szempontjait előtérbe helyező - létszak, elegendő indokul szolgál annak megállapításához, hogy az általános-speciális viszonyának meghatározásában a Cstv. a lex speciális, tehát annak kell elsőbbséget biztosítani. Erre tekintettel a cégnyilvántartásban bízó, jóhiszeműen, ellenérték fejében szerző fél vélelme itt a Ctv. idézett rendelkezése ellenére nem érvényesül.

Részben megalapozottnak találta azonban a másodfokú bíróság az alperes fellebbezését az összegszerűség vonatkozásában, megállapítva, hogy a keresetleveléhez a felperes nem mellékelte a ZA12/16638 számú, bruttó 76.540

forintról szóló számlát, amely számla létezését a fellebbezésében az alperes maga is vitatta. Fellebbezési ellenkérelmében ezzel kapcsolatosan a felperes további nyilatkozatot nem tett, ezért e körben kereseti tényállítását a felperes bizonyítási kötelezettsége ellenére nem bizonyította, így a másodfokú bíróság az e számlán szereplő összeget a teljes követelésből levonta.

Ugyancsak megalapozott volt a fellebbezés a -11.510 forintról szóló 2012. július 19. napján kelt ZA12/17409 számú számla tekintetében, amelyet a felperes a keresetleveléhez csatolt, és amelynek tartalmából a másodfokú bíróság megállapította, hogy arra a felperes által a ZA12/17287 számú számla alapján átvett kerékcsapágó visszaszolgáltatása miatt került sor készpénzes kifizetéssel, amely összeg így a felperes keresete tárgyává tett követelés összegét csökkenti.

Alaptalannak találta ugyanakkor a fellebbezést a másodfokú bíróság a keresetleveléhez mellékelte 2012. július 11. napján kelt ZA12/16675 számú számla vonatkozásában figyelemmel a Cstv.27.§ (1) bekezdésében foglaltakra, mely szerint a felszámolás kezdő időpontja a felszámolást elrendelő jogerős végzés közzétételének napja. A közzétételre az alperes által sem vitatottan 2012. július 11. napján került sor, ezért az ugyanaznap megkötni szándékozott adásvételi szerződés tekintetében is irányadóak a fentebb, a jogalap körében kifejtettek. (Megjegyzni a másodfokú bíróság, hogy a fellebbező alperes által a fellebbezésében megjelölt közzétételi időponthoz - 9 óra 5 perc 54 másodperchez - képest a 2011. július 11-ei ZA12/16675 számú számla kibocsátására és kinyomtatására 11 óra 41 perc 48 másodperckor, tehát a közzétételt követő időpontban került sor.)

A fentiekben kifejtettekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.253.§ (2) bekezdése alapján a rendelkező részben írtak szerint változtatta meg.

A részben sikeres fellebbezés folytán a 477.825 forintos pertárgyértékre tekintettel az alperes 18%, a felperes 82%-ban lett pernyertes az elsőfokú eljárásban. Ennek megfelelően, a Pp.81.§(1) bekezdése alapján szállította le a másodfokú bíróság a nagyobb részben pervesztes alperest terhelő, felperesnek fizetendő ügyvédi munkadíjból álló perköltséget.

Észlelte a másodfokú bíróság, hogy a felperes az Itv.62.§(1) bekezdés i) pontjában foglalt illetékfeljegyzési joga ellenére az elsőfokú eljárási illetéket megelőlegezte, ezért mellőzte az alperesnek az állam javára illetékfizetésre kötelezését, és a részben sikeres fellebbezésre tekintettel, a megváltozott pernyertességi arányoknak megfelelően, a Pp.81.§(1) bekezdése alapján kötelezte az alperest a felperes által megelőlegezett illeték részbeni viselésére.

A 477.825 forintos fellebbezési pertárgyértékre tekintettel az alperes 18%, a felperes 82%-ban lett pernyertes a másodfokú eljárásban, ezért az alperes által a fellebbezésére lerótt 38.200 forint illetékből a felperes 6.900 forint fellebbezési eljárási illeték viselésére köteles a Pp.81.§ (1) bekezdése alapján. A nagyobb

részben pernyertes felperes javára az alperes ugyanakkor ugyancsak a Pp.81.§ (1) bekezdése alapján másodfokú perköltséget köteles viselni, amelynek összegét a másodfokú bíróság a pernyertesség arányára figyelemmel a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) és (5) bekezdése, valamint 4/A.§-a alapján 9.700 forintban állapította meg. A fenti két összeg egybeszámítását követően ezért a Pp.81.§ (1) bekezdése alapján az alperest kötelezte a másodfokú bíróság a felperes javára 2.800 forint másodfokú eljárásban felmerült perköltség megfizetésére.

A Pp.256/A.§ (1) bekezdés f) pontja alapján a másodfokú bíróság a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálta el.

Pécs, 2014. július 8.

Dr. Zóka Ferenc s.k. a tanács elnöke, Dr. Hrubai Adrienn s.k. előadó bíró, Dr. Kutasi Tünde s.k. bíró